A°. 1856. N°. 187.

VRIJDAG 8 AUGUSTUS

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht

Gelet op art. 264 der Gemeentewet.

Doen te weten dat de 1. suppletoire kohieren voor de belasting op de honden, dienstjaar 1856, op heden voorloopig zijn vastgesteld en ter Secretarie voor een ieder gedurende de werkdagen ter lezing zullen voorliggen van den 8 tot en met den 25. dezer maand van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure.

Utrecht, den 7 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

GYMNASIUM.

De jongelieden, die verlangen tot de lessen van het Gymnasium te worden toegelaten, moeten zich daartoo vóór den 24 Augustus e. k. bij den Rector EKKER of (bij afwezigheid van dezen) bij den Praeceptor TEN BRINK, *hoek van de Pieterstraat* aangeven.

UTRECHT 8 Augustus.

Engeland.

De Parijsche vrede, die voor weinige weken de zoo gewenschte rust aan ons werelddeel hergaf, heeft langzamerhand de verschillende Staten van Europa weder in hun' vorigen, meer natuurlijken toestand geplaatst. Bij de uitkomst zal voorzeker de waarheid onzer vroeger meermalen herhaalde bewering blijken, dat de Oostersche krijg betrekkelijk geringe uitkomsten hebben kon voor de beschaving of het meerdere geluk der natiën van Europa. *Rusland* zal er welligt het meeste bij gewonnen hebben, door te leeren, waarin het ten achteren is, wat het noodig heeft, om eenigermate op gelijken rang met het Westen van Europa te staan. Wij toonden voor eenigen tijd aan, dat zulks aldaar door de Regering begrepen wordt en reeds tot nuttige pogingen ter verbetering van den inwendigen toestand des lands heeft aanleiding gegeven.

Wat de burgerlijke en staatkundige vrijheid betreft, in wier belang de gebeurtenissen der laatste jaren toch ook heetten plaats te hebben, zoo zijn wij overtuigd, dat deze daaronder in het algemeen hebben geleden. Frankrijks Keizer verkreeg meer overwegenden invloed, terwijl door het heilloozе Bondgenootschap der beide rijken, Engelands aanzien, en het vertrouwen op zijne bedoelingen en instellingen bij velen werd geschokt. Of was niet, sedert den vrede, *Napoleons* invloed in Europa steeds toenemende en is hij bijna niet overheerschend geworden? Is de Keizer niet in de beste verstandhouding met de meeste gekroonde hoofden? bewijzen zij hem geene hulde in zijne hoofdstad door hem in eigen persoon of door hunne eerste staatslieden te bezoeken? Kan dergelijke onderlinge verbroedering gerustestellend voor de voorstanders der konstitutionele vrijheid in ons werelddeel genoemd worden? Wij zagen dan ook reeds, hoe de pogingen van Sardinie, om te Parijs iets voor de betere toekomst van Italie uit te werken, schipbreuk leden: hoe de Sardinische staatslieden zich vergist hebben in de uitkomsten door hunne opofferingen in den Oosterschen krijg voor het geschokte schiereiland te verwerven. Men ziet, onder zoo magtigen en vereenigden invloed, helaas overal sporen van stilstand of achteruitgang op den weg der staatkundige vrijheden.

Dit is te verderfelijker, omdat, gelijk wij opmerkten, *Groot Brittannie*, het brandpunt van alle politiek leven en politieke ontwikkeling, door eene verkeerde staatkunde, bij velen zijne achting en daarmede een deel zijns invloeds schijnt verloren te hebben. Engeland speelde in den krijg geen luisterrijken rol, bekleedde bij den vrede slechts eene ondergeschikte plaats, vermogt niets ten gunste van Italie, vertoonde vele gebreken in zijnen inwendigen toestand, menige laagheid in zijne betrekkingen met het buitenland. Wat had men van zulk een land meer te wachten? Het tijdperk van Engelands roem en grootheid was voorbij. Binnenlandsche veeten en ondermijning zijner staatsinstellingen waren te wachten! Zulke beschouwingen kwamen bij velen op, en werden door nog meerderen gretig bevestigd en verspreid, omdat zij die dit wenschten, en te regt, geen middel zekerder achten, om aan de denkbeelden van burgerlijke en staatkundige vrijheid — die zij zoo gaarne zouden vernietigd zien — den laatsten steun te ontnemen, dan door zijne voorstanders aan den invloed en magt van Groot Brittannie te doen wanhopen.

Daaraan intusschen moeten en mogen deze niet wanhopen, hebben zij geen reden te twijfelen. *Groot Brittannie* heeft door tegenspoeden geleerd en zal krachtiger daaruit herrijzen; het zal zijne staatkundige dwalingen vaarwel zeggen en betere beginselen huldigen; het zal zijne inwendige vrijheden niet slechts handhaven en ontwikkelen, maar het zal de toevlugt en voorspraak blijven voor allen, die, waar dan ook, deze beginselen voorstaan. Groot Brittannie's roem en invloed mogen schijnbaar voor een oogenblik getaand hebben, zij zullen in de toekomst slechts te luisterrijker pralen. Dit is het onderwerp, het *thema*, door den uitstekend begaafden *Montalembert* met wegsleepende taal behandeld in een geschrift, dat, onder den titel van *l'avenir politique de l'Angleterre*, in Frankrijk spoedig een drietal drukken beleefde. Ook onder ons is het gewis algemeen bekend geworden, hadden wij het gaarne in eene Nederduitsche vertaling begroet, die daarvan waarschijnlijk niet verscheen, ten gevolge van het *„droit de traduction réservé,"* uitvloeisel van het jammerlijke beginsel van *letterkundigen eigendom* door Frankrijks Keizer in de laatste jaren aan vele Staten van Europa opgedrongen, en zoo geschikt om mededeeling en overname van denkbeelden tegen te werken en te beperken.

De lezing van *Montalembert's* arbeid kan ook onder ons nuttig zijn. Ook wij mogen er ons vertrouwen door bevestigen in *Engelands* magt en hulpmiddelen, in de ordelievendheid en den waren vrijheidszin eener groote natie met welke wij zoovele punten van aanraking en overeenkomst hebben, en wien het zooveel meer waardig is onze bewondering en zucht tot navolging toe te wijden dan aan Fransche naburen. Groot Brittaniës onuitputtelijke hulpbronnen werden ook thans weder het best bij het einde des Oosterschen krijgs bekend. De reuzenvloot voor weinige maanden te *Spithead* vereenigd scheen aan te toonen, dat Engeland, na twee jaren van oorlog en inspanning, *nu eerst* werkelijk ten tooneele zou treden. De Engelsche natie was hiervan *overtuigd*, en in zedelijke kracht, en in vasten wil om te zegepralen sterker dan ooit. Van hier die algemeene onwil tegen den vrede, die hevige, bijna oproerige taal tegen eene regering, die haar door den vrede, de eindelijke zegepraal ging ontrooven. De vrede kwam echter tot stand, men erkende daarin de speelbal van des Franschen Keizers staatkunde geweest te zijn; maar elk berustte, elk zweeg, niemand aarzelde zich aan het besliste te onderwerpen. Hier sprak die geest van vrijheid, die alles durft en waaraan alles vrijstaat, maar die zich zelven steeds binnen de grenzen der wet houdt, de ware konstitutionele geest, die wij overal wenschten te zien zegepralen. En bijna zouden wij geneigd zijn te vragen, of aan dien zegepraal in onze dagen, wel kan getwijfeld worden, wanneer we dien geest op deze wijze hooren verheerlijken en als voorbeeld ter navolging voorstellen in Frankrijk, onder de heerschappij van *Napoleon III*, door een der warmste aanhangers van het Stamhuis der *Bourbons*, wanneer wij zelfs den Franschen *Moniteur* zijn lof hooren uitspreken, als dat blad gewaagde van de laatste gebeurtenissen in Spanje!

— Men wacht steeds te vergeefs naar het bekend worden der voorwaarden, waarop Saragossa zich heeft onderworpen. Men weet intusschen dat generaal *Falcon* in Frankrijk is gekomen, en dat zijn onderbevelhebber, te Saragossa gebleven, zijn rang en eerbewijzen heeft verloren, maar nog niet voor den krijgsraad is gedaagd.

Het *J. des Déb.* levert heden weder een uitgebreid betoog over Spanje. Het meent, dat, nadat Spanje gedurende 2 jaar op revolutionnaire wijze beheerd is, sinds het bewind in Aug. 1854 werd omvergeworpen, aan de Koningin ministers werden opgedrongen, en achtereenvolgelijk de revolutie, een eerste minister, en de Kortes bijna onbeperkt gezag hebben uitgevoerd, *O'Donnell* den goeden gang van zaken zal herstellen. Intusschen erkent het *J. des Déb.* dat daarom de in het revolutionnaire tijdperk genomen besluiten niet allen af te keuren zijn; dat integendeel velen er van moeten gehandhaafd worden in 't belang der welvaart van Spanje, en dat zeer zeker die raadslieden, die de koningin er toe willen brengen, het in de twee laatste jaren gebeurde uit de geschiedenis van Spanje te schrappen, onzinnigen zijn, die de koningin zoo spoedig mogelijk uit hare omgeving moest verwijderen. Onder de goede maatregelen, door de Kortes uitgevaardigd, behoort de vrijheid van geweten, de eerste schrede, om ook tot de vrijheid van godsdienst te komen; vervolgens hebben de Kortes de vrijheid der drukpers en de vrijheid der personen ten volle erkend. Nog is het leger gereorganiseerd naar de plannen van *O'Donnell*. Maar een leger van 80,000 man, hoe goed ook ingerigt, kan in en voor Spanje nog niet voldoende geheeten worden, vooral niet, omdat de aanwezigheid van troepen op verschillende punten van het schiereiland noodzakelijk is, ten einde het onrustige Spanje tot meer gematigdheid en orde te houden. Het revolutie-tijdperk heeft ook eene allergelukkigste uitbreiding gegeven aan de werken van openbaar nut; alleen voor den aanleg van spoorwegen is in 't laatste jaar meer gedaan dan in de 8 voorgaande jaren: Spanje zal in 2 à 3 jaar doorsneden zijn van spoorwegen van de Middellandsche zee tot den Oceaan, van de Portugesche tot de Fransche grenzen, en zal daardoor deel kunnen nemen aan de algemeene ontwikkeling deze eeuw. De finantiële toestand des rijks alleen is door de revolutie het minst verbeterd. Reeds hadden de Kortes de geldmiddelen in erbarmelijken toestand gevonden; door de afschaffing der indirekte belastingen is de schatkist in nog rampzaliger toestand gekomen; men heeft de afgeschafte belasting niet willen herstellen, maar men heeft de wet op de desamortisering uitgevaardigd, waardoor de verkoop van alle grondbezittingen van den Staat, van de kerk en van de gemeenten is toegestaan om uit de opbrengst het te kort in de schatkist te dekken. De kerk en gemeenten zullen staatspapieren in ruil ontvangen. Hoe revolutionnair, heeft echter ook die maatregel zijn groot nut. De goederen hebben tot dusverre veel meer opgebragt dan men vermoed had, en door den overgang dier landeigendommen van de doode hand in het bezit van nijvere personen, worden de gronden vruchtbaarwekkend gemaakt, en zullen de opbrengsten aan den Staat in ontzaggelijke mate vermeerderen; maar van den anderen kant is die desamortisatie-wet geheel in strijd met het konkordaat van 1851, en dringt men thans op de opheffing der wet. Het zou echter misschien

nog onbillijker wezen thans de wet in te trekken, dan de geheele uitvaardiging geweest is: alleen schijnt men aan Rome wel die inwilliging te zullen doen, dat der geestelijkheid wordt veroorloofd voortaan op nieuw landeigendommen te bezitten.

Er zijn dus zeer veel goedwerkende maatregelen genomen in het revolutionnair tijdperk der beide laatste jaren; bij die erkenning vreest echter ook het *J. des Déb.* voor de reaktie. Algemeen ducht men, dat de geheele *Coup d'État* van *O'Donnell* er toe zal moeten leiden, de reaktie weder op het kussen te brengen, en dat zou voor Spanje zeker wel 't ongelukkigst van alles wezen.

De uitroeijing der roovers in Griekenland bevestigt zich. Van alle kanten bestookt, hadden de overblijfselen der verschillende benden zich vereenigd. Dat moest hun ondergang wezen; ze werden omsingeld, en, na zich geruimen tijd op een heuvel verdedigd te hebben, door de overmagt vermeesterd. Allen werden op de plaats gedood, behalve 4 die doodelijk gewond werden en 1 die dacht te ontsnappen. De luit. *Megas*, die de troepen aanvoerde en 't eerst de verschansing der roovers indrong, werd gedood. Een pensioen zal aan zijne weduwe verstrekt worden, en de staat met de opvoeding zijner kinderen belast worden.

Lord *John Russell* denkt een paar jaar op het vaste land te blijven. Sommigen zeggen, om den toestand van Italië te bestuderen, anderen, om de whig-partij gelegenheid te geven zich te rekonstuëren, anderen, om zijn afnemenden invloed geduldiger te kunnen dragen.

— Bij kon. besluit is het ontvangkantoor der dir. bel. en akz. te Langezwaag c. a. opgeheven, de gemeente Langezwaag, met de daartoe behoorende dorpen Kortezwaag en Luxwolde, ingedeeld bij het ontvangkantoor te Gorredijk, onder voortdurend beheer van den ontv. *I. J. Kisjes*, en de gemeente Lippenhuizen, met de daartoe behoorende dorpen Wijnjeterp en Hemrik, ingedeeld bij het ontvangkantoor te Beetsterzwaag, onder voortdurend beheer van den ontv. *W. Luijtjes*.

— Het *Staatsblad* no. 73 behelst een kon. besluit van 27 Julij jl., waarbij bepaald worden de gemeenten of kringen, binnen welke de gebouwen of bergplaatsen van distillateurs, slijters, tappers of neringdoenden in sterken drank onderworpen zijn aan het onderzoek en de peilingen der ambtenaren, volgens art. 42 tot en met 45 der wet van 28 Dec. 1855.

— De heer *van Reenen* heeft in de Leydsche Courant aangekondigd, dat hij voor de aanstaande verkiezing van een lid der Tweede Kamer in het kiesdistrikt Leyden, op den 12. Augustus aanstaande, niet in aanmerking wenscht te komen, vermits het hem niet mogelijk zoude zijn die eervolle betrekking te aanvaarden.

— De minister voor de zaken der R. K. Eeredienst zal degenen, die hem over de zaken, tot zijn departement behoorende, verlangen te spreken, daartoe op den gebruikelijken voet gelegenheid geven op elken Woensdag, des namiddags ten 1 ure, in het lokaal van het departement, in de Nobelstraat, te 's Hage.

— Men verzekert, dat de administratie van de jagt- en visscherij van het departement van Binnenlandsche Zaken tot dat van Justitie zal overgaan.

— Eergister werd in het lokaal Odéon te Amsterdam, de eerste algemeene vergadering gehouden van de deelhebbers in de geldleening voor het op te rigten Paleis voor Volksvlijt, onder presidium van dr. *Sarphati*.

Eene zeer talrijke opkomst bewees de hooge belangstelling in deze schoone onderneming.

De voorzitter opende de vergadering met eene korte en krachtige toespraak. Hij begon zijne diepe erkentelijkheid te betuigen voor de medewerking, die het plan bij de natie heeft mogen ondervinden, en voor de bescherming en ondersteuning, welke het van Z. M. den Koning, Z. K. H. prins *Frederik* en lands- en stedelijke regering dadelijk heeft genoten. Dat de zoo uitmuntend geslaagde geldleening geheel nationaal geweest is, bewees spreker met cijfers, die elke gedachte, als of eenige buitenlandsche hulp of de groote ondersteuning van enkele kapitalisten in het spel waren, uitsloten. Immers, van de 5000 aandeelen zijn zeker geen 200 in het buitenland geplaatst, en de hoogste partikuliere inschrijvingen zijn eenige weinige van *f* 10,000; en van de aldus hier te lande geplaatste 4300 aandeelen zijn er meer dan 4000 door Amsterdam's ingezetenen genomen.

— Den 5 Aug. zijn te Utrecht vergaderd geweest een aanzienlijk getal Protestanten van alle rigtingen en uit alle Provinciën des Vaderlands, ten einde, gehoor gevende aan de roepstem van eenigen, in Nederland eene Vereeniging daar te stellen, welks leden zich zouden verbinden, om, bij vasthouding aan eigene heilige overtuiging, ook die van anders denkende Protestanten te eerbiedigen, en bij de beoordeeling van den mede-Protestant en de Protestantsche genootschappen, van alle bitterheid en scherpte zich te onthouden. Tot toetreding dier Vereeniging, welke onder den naam van *Nederlandsche Protestantsche Unie*, zich ten voorzegden dage heeft gekonstitueerd, zullen allen, die in de zaak belang stellen, worden uitgenoodigd, ten einde vervolgens, in eene door de kommissie nader te beslissen vergadering, een reglement vast te stellen.

— De heer *Bruijns* te Amsterdam heeft, zoo leest men in de *N. Rott. Ct.*, een voorbehoedmiddel uitgevonden, om de aanzeiling in zee te voorkomen, waartoe hij eene nieuwe soort van kompas bezigt. Hij zal met deze uitvinding naar Londen en Parijs vertrekken, ten einde te trachten, om, even als in Holland, oktrooi er op te bekomen.

— Men meldt uit Midden-Beemster, dd. 28 Julij: „Op de heden gehouden stierenmarkt, de eenige, die in ons geheel land gehouden wordt, werden 237 stuks aangevoerd. De handel was slepend. De zwaarste en grootste soort is meest voor Schiedamsche en Engelsche rekening, tegen hooge prijzen, aangekocht. Jonge stieren, voor inlandsch gebruik, werden mede met hooge prijzen betaald." *Landb. Ct.*

— Met innig leedwezen verneemt men, dat de geliefde en zoo hoog gewaardeerde dichter *Tollens* sedert eenige maanden ongesteld is. *Dbl. v. 's Gr.*

— In den nacht van 3 op 4 Aug. zijn in de nabijheid van Beverwijk, een koopman in Goldbergsche kettingen en zijne aanstaande, op den straatweg door 8 of 9 personen aangevallen en vreeselijk mishandeld. De eerstgenoemde heeft daarbij zelfs eenige kneuzingen bekomen, doch verkeert thans buiten gevaar. De schuldigen zijn bekend voor dezelfde personen, die eenige oogenblikken vroeger met den koopman in eene herberg vriendschappelijk hebben gesproken, doch zigtbaar te veel sterkendrank hadden gebruikt.

— Uit Harderwijk schrijft men: Naar men van goeder hand verneemt, zal, waarschijnlijk nog dit jaar, eene sinds lang in deze gemeente gevoelde behoefte bevredigd worden, door namelijk eene geregelde stoombootdienst daar te stellen, dagelijks, van hier naar Amsterdam en terug, welke dienst reeds bij voorraad der schipperij aangeboden moet zijn.

— De Rotterdamsche Kermis, die eerlang aanvangt, is zeer van paardenspellen voorzien; volgens de *N. Rott. Ct.* zijn er dit jaar niet minder dan 6. De Rotterdamsche Kermis is alzoo beter bezocht dan de onze, en van alles ruimschoots voorzien, tot zelfs van een spel met dansende kalkoenen.

— Onder de gesignaleerde misdadigers in het *Politieblad* treft men ook aan *H. Lahaut*, borstelmaker, geboren te Sevenum (Limburg), laatst woonachtig te Venlo, oud 40 jaren, en *M. J. A. Titselaar*, kraamster, geboren en laatst woonachtig te Venlo, oud 29 jaren. Deze personen zijn in den nacht van 4 op 5 Augustus 1854, door middel van binnen- en buitenbraak uit het huis van arrest te Roermond ontvlugt. Zij zijn deswege, bij vonnis der regtbank aldaar van den 18. Oktober daaropvolgende, ieder tot eene gevangenisstraf van 1 jaar veroordeeld. Bij arrest van het prov. geregtshof in Limburg, van 16 November 1854, zijn zij beiden weerspanning aan de wet verklaard, wegens een aantal krimineele diefstallen. Deze personen leiden een zwervend leven en hebben geene middelen van bestaan hoegenaamd, zij leven van diefstallen, die zij aanhoudend met veel sluwheid en onverschrokkenheid plegen. Zij houden zich het geheele jaar op in bosschen en onbewoonde oorden, terwij zij over dag veelal in onderaardsche holen eene schuilplaats zoeken. Die lieden zijn van de allergevaarlijkste soort, die reeds meermalen tot tuchthuisstraffen zijn veroordeeld geweest, terwijl de eerstgenoemde het grootste gedeelte zijns levens in het tuchthuis heeft doorgebragt en reeds driemalen openlijk aan de kaak is gesteld geweest.

*— Gedurende twee winters heeft de heer *de Vries* van Amsterdam het kunstminnend publiek alhier aangenaam bezig gehouden met zijne verschillende tooneel- en opera-voorstellingen. Vooral deze laatsten trokken de algemeene belangstelling, daar de ijverige direkteur niets verzuimde, om door uitstekende talenten het publiek voortdurend aangenaam bezig te houden. Voor den aanstaanden winter zal voorzeker dat genot niet minder zijn, aangezien de heer *de Vries* zich met den beroemden tenorzanger *Steger* verstaan heeft, om een geheel Hongaarsch opera-gezelschap te zaam te stellen. Daartoe heeft hij geruimen tijd te Pesth vertoefd, alwaar hij met den heer *Steger* werkzaam was, om een geheel te zaam te stellen, dat in vele opzigten dat van de beide verstreken jaren zal overtreffen. Reikhalzend zien wij de uitkomst van hunne bemoeijingen te gemoet.

— Met de warmte heeft de behoefte, die men aan baden gevoelt, weder aan velen het leven gekost. Te Amsterdam, te Zierikzee, bij Leerdam, bij Koevorden, enz. zijn personen in de kracht huns levens omgekomen, omdat zij zich in te diep water waagden. Deze onheilen doen het belang der zwemscholen en badinrigtingen op nieuw zeer uitkomen.

Ook heeft de overmatige hitte aan enkele landbewoners hier en daar plotseling op het land den dood veroorzaakt.

— In een partikulier schrijven van 9 Julij uit den N.-Amerik. staat Michigan, wordt medegedeeld: „De graanprijzen beginnen hier aanmerkelijk te dalen, een gevolg van het gunstige vooruitzigt op den nieuwen oogst. Tarwe kostte ll. zomer twee, nu één dollar per bushel, en ook andere produkten zijn grootelijks in prijs gedaald.

— Dezer dagen is te Rotterdam, na eene studiereis van $1^1/_2$ jaar, gearriveerd miss *Dix*, van Boston, in Noord-Amerika, welke zich voornamelijk ten doel stelt het bestuderen der aangelegenheden van krankzinnigengestichten. Zij heeft zich aldaar bereids in betrekking gesteld met verschillende autoriteiten en hare ondervindingrijke opmerkingen, voornl. omtrent het daar in aanbouw zijnde krankzinnigengesticht, zijn hoogst belangrijk te noemen. Deze merkwaardige vrouw heeft bovendien verschillende andere publieke instellingen bezocht en is hoogst voldaan over haar bezoek, hebbende zij verschillende instellingen zeer navolgenswaardig gevonden; in het bijzonder roemt zij de inrigting van het plaatselijk ziekenhuis, waarvan zij zegt „de wederga nog niet aangetroffen te hebben." Na achtereenvolgens te Delft, 's Gravenhage, Leyden, Haarlem en meer bijzonder Meerenberg en ook in de hoofdstad en de noordelijke provincien aan de Maatschappij van weldadigheid bezoeken te hebben afgelegd, zal zij te Rotterdam terugkomen.

— Mej. *Duprez*, eene jeugdige, zeer schoone, zeer talentvolle en zeer rijke operazangeres te Parijs, gaat een huwelijk aan, dat verrast. Zoo eene, dat kon zij aanspraak maken op de hand van een millionnair, een Russieschen prins of een Franschen markies. Eene dier schoonen, die in Parijs opzien baren door haren geregelden en zedelijken levenswandel, heeft zij de hand gevraagd van een arm pianist, den heer *v. d. Heuven*, die aan de opera de piano bespeelt en die al zijne ontvangsten bespaarde voor zijne familie. Mej. *Duprez*, die men koud en zonder poëzie waande, heeft als koningin een armen edelman zich uitverkoren, en dit met toestemming harer ouders.

HELLEVOETSLUIS, 6 Augustus.

Uitgezeild Elizabeth, kapt. *Klok* en Constantia, kapt. *E. Vonck*, beide naar Batavia.

TEXEL 7 Augustus.

Binnengekomen: Eensgezindheid, kapt. *Portengen*, van Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem 7 *Aug.* 1.80 El; + AP. 8,75. Gev. 5 d. *Keulen*, 6 „ 8 v. 9 d. (8 v. $6^{1}/_{2}$ d. Rijnl.) Gev. $2^{1}/_{2}$ d. Rijnl.

Rhijnhoogte te Keulen 7 Aug. 8 v. 4 d. Rhijnl.

T U R K IJ E.

KONSTANTINOPEL, 28 Julij.

De zaak der Donauvorstendommen schijnt zoo vele moeijelijkheden in te hebben, dat men vreest, dat de regeling op de lange baan zal moeten geschoven worden. In de Vorstendommen zelven heerscht groote agitatie en de vrienden der Vereeniging nemen er zeer toe.

Overigens is de Porte zeer gezind, door alle mogelijke middelen de orde en rust in het rijk te handhaven en gevolg te geven aan de beschikkingen in den *hatti humayoun* genomen. Buitengewone kommissarissen zijn naar alle gewesten gezonden, die genoegzaam gezag zullen hebben, om alle bezwaren, die er rijzen mogten, uit den weg te ruimen.

Als buitengewoon gezant bij de krooning te Moskou is bepaald *Mehemed Kupresli Pacha*, de voorzitter van den raad van den Tanzimat, gekozen.

De ontruiming van Turkijë door de Westmagten gaat ijverig voort.

De hospitalen en barakken, die 1,400,000. fr. hebben gekost, hebben bij den verkoop naauwelijks 22,000 fr. kunnen opbrengen. Men gelooft nu, dat men ze liever ten geschenke zal geven.

S P A N J E.

MADRID, 2 Aug.

Gisteren ten $1^{1}/_{2}$ ure in den namiddag is gen. *Dulce* Saragossa binnengetrokken, waardoor nu het geheele land rustig en aan de regering onderworpen is. De voorwaarden der overgave zijn nog niet bekend.

Zoodra mogelijk na deze gewigtige gebeurtenis, en wel heden, heeft de regering zich in een ministerraad met de politieke kwestie bezig gehouden; wat daarin verhandeld is, weet men nog niet.

Feesten en vermakelijkheden zullen ook weldra de verschrikkelijke gebeurtenissen der vorige maand doen vergeten, aangezien prins *Adalbert* van Beijeren den 8 alhier verwacht wordt, en het huwelijk den 16 zal plaats vinden. De graaf *van Altamira* en twee andere hooge personaadjes zijn hem naar Marseille te gemoet gegaan.

De hertog der Overwinning zal binnen kort naar Logrono vertrekken. Gisteren avond heeft hij een brief ontvangen van gen. *Gurrea* die zich in de badplaats Azola bevindt, en waarin de schrijver zegt zich niet bij de regering te willen regtvaardigen tegen de beschuldiging der gematigde dagbladen, dat hij gepoogd had eenige steden van Aragon te doen opstaan, maar dat hij daartoe zal afwachten, dat hij voor een krijgsraad verschijnt.

Generaal *Dulce*, *Ros de Olano* en anderen zullen tot den adelstand van Castilië worden verheven.

MADRID, Woensdag 6 Augustus.

Het huwelijk van de infante, zuster van den Koning, is op den 16. dezer bepaald.

De generaal *Ros de Olano* heeft het opperbevel over de infanterie weder op zich genomen.

Te Rioseco zijn drie brandstichters ter dood gebragt.

I T A L I E.

TURIJN, 3 Aug.

Volgens berigten uit Malta, zou het Engelsch eskader op het punt zijn zich voor Napels te vertoonen. Engeland schijnt vast besloten met kracht tegen Koning *Ferdinand* te ageren, terwijl Frankrijk nog met zachte middelen zou willen te werk gaan. Oostenrijk is mede zeer ongerust omtrent de gevolgen eener botsing tusschen Napels en Groot-Brittannië, en raadt daarom den Koning, eenige koncessiën te doen. Volgens eene Parijsche korrespondentie aan de *Angsb. Ztg.* is het hierin reeds geslaagd, en zijn reeds eenige staatkundige veroordeelden begenadigd, zoodat het geschil met het westen eene betere wending neemt.

Uit Parma zijn de tijdingen van meer voldoenden aard geworden; de hertogin heeft gen. *Crotti* onbepaald verlof verleend, generaal *Davico* benoemd tot kommand. van het te Parma in garnizoen liggende bataillon inlandsche troepen, in de plaats van kol. *Anviti*, en haar direkteur van politie *Franceschini* doen vervangen door den heer *Draghi* een regtschapen en achtenswaardig man.

Te Rome heeft de politie ten 1 ure des nachts bij een oom van kardinaal *Antonelli*, die met vele geheimen bekend was, huiszoeking gedaan en alle papieren meêgenomen.

D E N E M A R K E N.

KOPENHAGEN 4 Augustus.

Prins *Oscar* van Zweden is gisteren hier aangekomen, doch heeft zich oogenblikkelijk naar 's konings buitenverblijf begeven, alwaar heden een schitterend feest ter zijner eere wordt gegeven. De *Fadrelandet* betreurt het, dat de zoon des konings van Zweden zich niet in de hoofdstad heeft opgehouden; de bevolking, zegt dat blad, zou zich die gelegenheid ten nutte hebben gemaakt, om hulde te brengen aan een lid dier doorluchte familie, welke te Stockholm en Christiania met eene zoo edele gastvrijheid en zoo kennelijke oplettendheid, de Deensche studenten en natuuronderzoekers ontvangen heeft.

Het voorstel, door Engeland gedaan, betreffende den Sondtol, heeft hier veel verwondering gebaard; men acht het eene praktische natie als de Engelsche geheel onwaardig, en stemt in alle opzigten met de kritiserende beschouwing van den *Times* in.

D U I T S C H L A N D.

WEENEN 2 Augustus.

Men verzekert alhier, dat de Napelsche gezant, prins *Petrulla*, aan den graaf *Buol* eene nota ter hand heeft gesteld, waarbij het Napelsche Kabinet zich gereed verklaart, om den raad van Oostenrijk te volgen, doch voorloopig alleen in de verandering van de regterlijke organisatie, en in die der administratie. Niet alleen hebben de Westermogendheden en Oostenrijk, maar ook de Russische gezant te Napels, pogingen gedaan, om den koning van Napels te overreden verbeteringen in zijn bestuur te doen invoeren.

WEENEN, 5 Augustus.

Volgens berigten uit alle oorden van Hongarije belooft de druivenoogst aldaar buitengemeen rijk te zijn; den oudsten menschen heugt zulk een gezegende druiventijd niet, terwijl het gewas ook in kwaliteit niet achter staat bij het zoo beroemde van 1834.

— 7 *Aug.* Met. 5 pCt. 84; 4 pCt. $73^{3}/_{4}$; Bank. 1095; Credit-Anst. 383; Noord-Bahn-Akt. $287^{5}/_{8}$; O.-Fr.-Spoorw.-Akt. $240^{3}/_{4}$; Saltzb.-Sp.-Akt. $110^{5}/_{8}$; Lomb.Ven. 120; wiss. op Lond. $10.02^{1}/_{2}$; Parijs $119^{3}/_{8}$.

BERLIJN 5 Augustus.

Uit Petersburg hebben wij tijdingen, dat de verschillen tusschen Rusland en Turkijë nog bestaande, nopens de overgave van Kars, en nopens het Slangen eiland door den Russieschen gezant, den heer *v. Boutenieff*, zullen vereffend worden, daar deze van volmagt deswege voorzien is. In de Krim hebben de Russiesche autoriteiten overal hunne betrekkingen aanvaard, en last ontvangen, om de welvaart van dat schiereiland met al hunne magt te bevorderen. De landbouw en de volkvlijt hebben gebrek aan handen in het gouvernement van Taurië. De graanoogst in de binnenlanden van Rusland is allergezegendst.

BERLIJN 6 Aug.

De keizerin moeder van Rusland zal Maandag van Sanssouci hier aankomen, in het paleis van het Russisch gezantschap overnachten, en Dingsdag naar Petersburg vertrekken.

HAMBURG 5 Augustus.

De Engelsche gezant in Rusland, lord *Granville*, heeft gisteren Kiel verlaten en met een Engelsch linieschip de reis naar Petersburg voortgezet.

E N G E L A N D.

LONDEN, 6 Augustus.

Maandag avond is op den East-Lancashire spoorweg de lokomotief van een in vollen gang zijnden trein met verschillende wagens uit het spoor geraakt. De machinist is gedood en de stoker heeft verscheidene wonden bekomen, die voor zijn leven doen vreezen. Ook hebben verscheidene beambten en reizigers min of meer ernstige kwetsuren bekomen.

Zondag is de Euxin met de Indische mail te Southampton aangekomen, aan boord hebbende den Rajah van Rumpon, een knap jongman, die met de meeste pracht gekleed gaat. Alleen zijn sabel is £ 1000 waard. Hij komt in Engeland ter zake van geschillen met de Oostindische kompagnie.

De Koningin weduwe van Oude, moeder van den ex-koning, had met haar talrijk gevolg ook met deze boot willen komen, doch daar er geen plaats genoeg was, wacht zij te Caïro op eene volgende gelegenheid. Te Suez is een der kistjes waarin hare juweelen zijn in zee gevallen; het bevatte o. a. een halssnoer ter waarde van 10000 £. De Koningin heeft zich jegens de officieren van de Bengale, waarmede zij naar Suez gekomen is, zeer edelmoedig betoond; den kapt. heeft zij eene beurs gegeven met 1000 ropijen en den anderen officieren elk 500. Zij brengt onmetelijke rijkdommen met zich, en komt bij het parlement protesteren tegen de onttrooning van haar zoon.

Bij Dover zijn zondag twee jeugdige meisjes, zusters van 16 en 18 jaar gruwelijk vermoord gevonden; het zijn dochters van een werkman, waarvan de oudste verkeerde met een napolitaan, soldaat bij het Zwitsersch-Engelsch legioen. Deze, *Redaniez* geheten, moet de moordenaar zijn; hij schijnt zich zelven te hebben doodgeschoten.

LONDEN, Donderdag 7 Augustus.

De *London Cazette* deelt eene proklamatie mede, waarin de koningin haar dank betuigt aan het leger van het Oosten.

De houders van aandeelen in de Mexikaansche geldleening hebben zich tot lord *Clarendon* vervoegd, om zijne tusschenkomst te verzoeken in het bekomen van hunne vorderingen ten lasten van het Mexikaansche gouvernement.

De laatste berigten, uit Washington ontvangen, behelzen, dat de Amerikaansche senaat eene som van 1,800,000 dollars heeft gestemd, om het oude stelsel van vuurwapenen door het nieuwe te doen vervangen.

— 7 *Aug.* Gek. $95^{11}/_{16}$; Sp. 3 pCt. 45; $1^{1}/_{4}$ pCt. $24^{5}/_{8}$; Rusl. 5 pCt. 112; $4^{1}/_{2}$ pCt. $98^{1}/_{4}$; Holl. 4 pCt. 97; $2^{1}/_{2}$ pCt. 65; Sard. 5 pCt. 92; Braz. $101^{1}/_{2}$.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, 6 Augustus.

De *Moniteur* bevat enkele regels, om te verbeteren, wat maarschalk *Pelissier* te Marseille had gezegd, dat hij de stad moest verlaten door den keizer ontboden zijnde. Op zijn verzoek heeft de keizer hem de gunst gedaan, den maarschalk te zullen ontvangen!

Bij de benoeming van den maarschalk tot hertog, heeft men beweerd, dat hij den titel zou bekomen van hertog van Sebastopol. Na den vrede zou zulk eene benoeming eene onbeleefdheid zijn geweest, die geenszins in de gedachte van den keizer heeft gelegen. De naam van den hertog is nog niet bekend; men weet echter, dat reeds lang bij den Keizer het voornemen heeft bestaan, om adelijke titels voor militairen in Algerië te scheppen.

Het is nog niet bekend, of de maarschalk te gelijker tijd met den keizer te Parijs zal aankomen.

Aan het ministerie van finantien bedraagt de inschijving voor de in Frankrijk door de laatste overstroming geteisterden tot dus verre 8,700,000 fr.

De hitte heeft in de afgeloopen maand de ontvangst van de gezamentlijke Parijsche Schouwburgen 7,4,228 fr. [illegible] doen zijn, dan die van Mei.

Een jong mensch, geleid door een bejaard bediende, was aan de brug de Neuillij gaan baden; zich te diep wagende sprong de bediende den jongeling ter hulp; beiden verdronken echter; opgevischt bleek het bij de schouwing dat de gewaande bediende eene vrouw was en bij nader onderzoek, dat zij, voor ruim 13 jaar gehuwd, haar man na 5 weken had verlaten, en geen beter middel scheen te hebben gevonden, om van hem gescheiden te blijven dan als man zich te verkleeden; zij had als nationale garde in 1848 gediend.

De moordenaar *Poirier* is nog niet gevat. Men [illegible], dat hij zich den dood heeft gegeven.

In Spanje beweert men, dat de regering ernstige wijzigingen wil brengen in de algemeene administratie, met name ook in de regeling van het bestuur der 12 provincien en 45 intendancen. Van wege het Fransche gouvernement moet er te Madrid zeer worden aangedrongen op de uitvaardiging eener grondwet door de koningin, terwijl van Engelsche zijde de grondwettige weg wordt aanbevolen, en dus de goedkeuring eener grondwet door de Kortes gegeven. — Wat Spanje overigens aangaat, het gebrek moet er zoo groot zijn, dat men er uit dien hoofde bepaald nieuwe rustverstoring schijnt te moeten wachten.

PARIJS 7 Augustus.

De *Const.* berigt, dat de keizer Vrijdag avond te Luneville aankomen en Zaturdag eene wapenschouwing over het garnizoen aldaar houden zal.

— 7 *Aug.* $4^{1}/_{2}$ pCt. 94,80; 3 pCt. 70,65; Sp. 3 pCt. 40; $1^{1}/_{4}$ pCt. 25; Oostenr. Spoorw. 882.

MARSEILLE, 5 Augustus.

De berigten uit Griekenland van den 30 Julij zijn gunstig. De dienst der Grieksche stoombooten is in den Archipel geopend. De oogst der korinten was zeer gezegend. De rooverijen namen een einde. De Grieksche *Moniteur* van 30 Julij deelt een berigt mede, volgens 't welk de rooversbende van *Davelis*, 20 man sterk, bij Chersonesus, door de gewapende inwoners, die zich bij detachementen troepen gevoegd hadden, is overvallen en geheel uitgeroeid. Allen zijn met hun opperhoofd gedood. De vreugde was hierover zeer groot.

Uit Konstantinopel hebben wij nog berigten van den 28. Julij. Twee regimenten Turksche troepen waren naar Azië gezonden, om de opstandelingen van Van te onderwerpen.

Uit Spanje, en wel uit Katalonië, hebben wij gunstige berigten nopens den onderdrukten opstand. In die provincie vervult de krijgsraad zijn pligt door vele opstandelingen te straffen. Den 27. Julij waren 16 hunner, die met de wapenen in de hand waren gevangen genomen, in de stad Gracia, dood geschoten vóór hetzelfde huis, alwaar zij 7 officieren van het leger hadden vermoord.

Uit Madrid was eene koninklijke kommissie vertrokken, om te Marseille prins *Adelbert van Beijeren* als bruidegom van prinses *Amalia*, zuster van den koning, te ontvangen. Dit huwelijk zal den 16. Aug. te Madrid voltrokken worden.

ADVERTENTIËN.

*** Getrouwd:

A. H. TELJER,
Med. et art. obst. Doctor
te Vreeswijk a/d. Vaart
en, S. M. CRAMER.

Utrecht, 7. Aug. 1856.

Tentoonstelling van Vee.

*** Het Bestuur der Onder-afdeeling Ysselstein, van het Genootschap voor Landbouw en Kruidkunde te Utrecht, brengt ter kennisse van alle belanghebbenden, dat de vroeger bepaalde Tentoonstelling van Vee, alsnu zal plaats hebben op Donderdag den 21. Augustus 1856, in de Laan aan het Paardenkerkhof te Ysselstein, en het Vee op dien dag tusschen 6 en 9 ure des morgens, op de plaats der Tentoonstelling moet worden gebragt.

Het Bestuur voornoemd,
Jonkh. Mr. J. P. STRICK VAN LINSCHOTEN,
Voorzitter.
J. D. DE MAN LAPIDOTH,
Secretaris.

*** Het Bestuur van het Genootschap van Landbouw en Kruidkunde te Utrecht brengt ter kennisse, dat bij de HH. v. LUNTEREN & ZOON, te Utrecht, verkrijgbaar is gesteld **ENGELSCH TURNIPSZAAD (Knolzaad).**

Het Bestuur voorn.,
METELERKAMP, Voorz.
TADDEL, Secretaris.

OPENBARE AANBESTEDING.

*** Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht zullen op Zaturdag den 16. Augustus 1856, des namiddags ten een ure, ten stadhuize in het openbaar aanbesteden:

1°. **Het doen van herstellingen aan verscheidene stedelijke gebouwen.**
2°. **De leverantie van honderd duizend Waal-Straatklinkerts.**

De bestekken liggen ter inzage aan Stads Timmerhuis, achter Klarenburg, wegens de herstellingen aan gebouwen zal de aanwijzing plaats hebben op Maandag den 11. Augustus 1856, des voormiddags ten negen ure, te beginnen met het badhuis aan de Rijnkade.

Utrecht 4 Augustus 1856.
De Secretaris der stad Utrecht.
H. G. RÖMER.

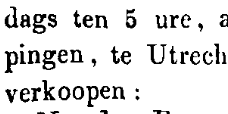

*** Men zal op morgen Zaturdag den 9. Augustus 1856, des namiddags ten 5 ure, aan het locaal der openbare Verkoopingen, te Utrecht, achter St. Pieter in het openbaar verkoopen:

No. 1. Eene HUIZINGE met ERF, GROND en TUIN, staande en gelegen te Utrecht, aan de Westzijde van de Lange Nieuwstraat, op den Zuidhoek van de Eijkenboompoortsteeg, met eene KAMER daarnaast, ingang hebbende in die Poortsteeg, nevens vier KAMERS of WONINGEN, achter voormelde Perceelen, wijk A. no. 316, 317, 281, 277, 278 en 279.

No. 2. Eene HUIZINGE, staande aldaar, ten noorden dier Poortsteeg, en eene WONING daarachter, wijk A. no. 318 en 280.

No. 3. Zes KAMEREN of WONINGEN achter voorgaand Perceel, wijk A. no. 282 en 287.

Breeder bij billetten omschreven.

No. 1, 2 en 3 zullen eerst ieder afzonderlijk en daarna in massa worden geveild.

De verkooping zal geschieden ten overstaan van den binnen Utrecht residerenden Notaris DE GRAAF.

*** De Notaris J. C. SCHADEE zal Maandag, 11 Augustus 1856, des vóórmiddags ten 11 ure, op het landgoed Rhijnwijk nabij het station van den Rhijn-Spoorweg in de gemeente Zeijst publiek verkoopen: Eene aanzienlijke partij AFBRAAK der Heerenhuizinge, Stallingen en andere gebouwen aldaar gestaan hebbende, bestaande in: Zolder- en Vloerdeelen, Balken, Schotwerk, Lambrisseringen, Binnen- en Buitenkozijnen, Ramen, Deuren, Luiken, Spanten, Gebindten, Marmeren-, Hardsteenen- en Houten Schoorsteenmantels, Pompen, Stoepen, Drempels, Vloerbakken, Metselsteenen, IJzeren Platen, Ankers, Spijkers en andere Bouwstoffen. Breeder bij biljetten en drie dagen vóór den verkoopdag te bezigtigen.

*** De Notaris VAN GEYTENBEEK, te Harmelen, zal op Maandag den 11. Augustus 1856, des namiddags ten 5 ure, ten huize van *M. van Dijk*, in het Gemeentehuis te Vleuten, publiek verkoopen:

De VRUCHTEN uit tien Boomgaarden, mitsgaders AARDAPPELEN en KLAVER te velde, onder de Gemeenten Vleuten, Oudenrijn, Haarzuilens en Harmelen.

Op dag.

VERKOOPING VAN BELANGRIJKE, RENTENGEVENDE GOEDEREN.

*** Op Dingsdag den 2. September 1856, des voormiddags ten 11 ure, zullen ten huize van *P. van Ingen*, Logementhouder te Houten, ten overstaan van den Notaris C. C. HERMSEN, gevestigd te Houten, publiek worden verkocht:

Ongeveer 24 bunders uitmuntende BOUW- en WEI of HOOILANDEN, gelegen in de gemeenten Houten en Schonauwen, bij Utrecht, in perceelen en in massa's.

Breeder bij billetten en nader onderrigt te bekomen, ten kantore van voornoemden Notaris HERMSEN, alsmede bij den Notaris VAN SCHERMBEEK te Utrecht, en bij den Heer Mr. Y. DE KOCK, Burgemeester van en te Bunnik.

*** **TE HUUR,** — een perceel uitmuntend BOUWLAND, groot ruim 20 Bunders, hetzij in eens of bij gedeelten — zijnde gelegen in het Gooy, gemeente Houten, en te aanvaarden direct na afloop van den oogst; — *welke gronden allen zijn gedraineerd.*

Informatie en aanwijzing te bekomen bij den Heer H. G. WITTE, in *het Huis ten Halven*, onder Werkhoven.

*** Een ONDERWIJZER, P. G., van den 2. Rang, bekend met talen en verdere wetenschappen, verscheidene jaren bij eene der aanzienlijkste familiën als Gouverneur externe werkzaam geweest, zag zich gaarne bij eene of meer familiën geplaatst, tot het geven van onderrigt. Ook is hij niet ongenegen eenige uren les te komen geven. Hij is van de voldoendste getuigschriften voorzien. Adres *franco* onder letter H. bij den Boekverkooper J. GREVEN, Ganzenmarkt te Utrecht.

KOOK FOURNUIZEN.

*** De door Z. M. den Koning der Nederlanden geoctrooijeerde *Nieuwe Oeconomische Gegoten IJzeren* KOOKFOURNUIZEN en KAGCHELS, van ALPHONSE DEGON, zijn voor de provincie en stad Utrecht alleen verkrijgbaar bij OSTI & C°., aldaar.

Leyden, 1 Augustus 1856.
D. A. SCHRETLEN & C°.

*** **De lezer zal zich het nieuwe lederen Lucifersdoosje,** onder den naam van secretaire Doosjes, nog wel herinneren; wij hebben diezelfde Doosjes nu in hout, die eleganter, kleiner, dunner, sterker zijn, gemakkelijker schuiven en bij andere voorwerpen in den zak kunnen gedragen worden, zonder iets te beschadigen of door iets beschadigd te worden. Zij zijn in de meeste en aanzienlijkste Depôts van het Verkoophuis reeds voorhanden in Ebben-, Rozen-, Cederhout en andere lichtkleurige soorten.

Het is eene der handigste Doosjes en zij zijn ook zeer geschikt om voor de veel besprokene *Drechsler's* onschadelijke Lucifers, die wij eerstdaags verwachten, ingerigt te worden.

*** DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een uitmuntend huismiddel, en zeer aanbevelenswaardig in alle ongesteldheden der *maag* en *lever*. De verbazende uitwerksels dezer pillen, hebben dezelve dan ook tot een zeer geacht geneesmiddel gemaakt, zoowel in de Nederlanden, als in andere gedeelten des aardbodems, als zeer weldadig werkende in gevallen van lever-, gal- en maagziekten; het is ontegenspreke ijk en bewezen, dat dezelve nooit gemankeerd hebben eene genezing te bewerken, mits naauwkeurige opvolging der voorschriften.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à ƒ 0,80, ƒ 1,85, ƒ 3,00, ƒ 6,75, ƒ 13,50, ƒ 20,50. Potjes Zalf à ƒ 0,80, ƒ 1,85, ƒ 3,00, ƒ 13,85, ƒ 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244; en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

Marktberigten.

Rotterdam, 7 Augustus. Granen. Rogge verkocht: 142/2 ℔ Nieuwe Archangel ƒ 236.

Schiedam, 7 Augustus. Granen. Rogge verkocht: 144/2 ℔ Arensburg ƒ 288 6/w. Gerst: 130/2 ℔ Pernau ƒ 332 6/w., 128/2 ℔ Libau ƒ 322 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust ƒ 24,00, Jenever ƒ 29,50, id. Amst. proef ƒ 30,75, zonder de belasting.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSB. OBLIGATIEN

Metallick	ƒ 29,—	Spaansche.	ƒ —,—
Napelsche	„ 26,80	Sp. Coup per fr.	„ 55,37½
Div. Eng. in. £	„ 11,75	Hamb. Russen.	„ 76,—
Eng. Russen	„ 11,75	Russ. in Zilv. R.	„ 37,12½
Fransche	„ 55.75	Poolsche in fl.	„ 27,50
Belgische	„ 55,75	Nat. Met. Coup.	„ —,—
Pruissische	„ 34,50	Papier Mandaat.	„ —,—

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. *(Zonnenburg.)*

Aug.	Uren	Windrigt	Wind kr. N. ℔	Barom. bij 0°	Ther F	Afwijk d temp	Vochtigh	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
7	2	w.	0 5	760.96	65.8	— 4.7	0.80	0	Zw. bewolkt.
	10	wzw.	0 0	58.95	60.3		89	0	Ligt bewolkt.
8	8	zo.	0.0	56.72	65.1		89	2.2	Zw. bewolkt.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 7 Augustus 1856

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld . . . 2½	pCt.	64 3/8	64 1/2	64 3/8
dito dito 3	„	76		
dito dito 4	„	95 3/8	95 1/2	95 3/8
Amortisatie-Sijndikaat 3½	„	90 7/8		
Handelmaatschappij . 4½	„	133 3/4		
Oost-Indische Leening 4	„	95		
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.* 5	„	104 3/8		
Obligat. 1828 & 1829 5	„	103		
Certifikat. 1831 & 1833 5	„	94 3/8		
Certifikaten 1840. . . 4	„	86 1/2	86 11/16	86 11/16
Cert. bij *Stieglitz* . . 4	„	86 1/2		
dito Adm. te Lond. 4½	„	97		
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500		154 1/2		
Obligatien. 4	pCt.	80 1/16	80 1/8	
SPANJE.				
Obligatien 1¼	pCt.	24 1/2	24 11/16	
dito 3	„	45 1/4		
Binnenl. Schuld . . . 3	„	39 11/16	39 3/4	39 11/16
Amortisable		7 1/16		
Bewijzen Koepons . . .		6 1/8		
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.* 4	pCt.	64 7/8	65	
Oblig. Metaliek . . . 5	„	78 5/8	78 3/4	78 3/4
Oblig. N. 5	„	86	86 1/8	86 1/8
dito dito La B. . . . 5	„	86	86 1/8	86 1/8
dito dito 2½	„	39 11/16	40 13/16	40 13/16
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. . 5	pCt.	99 1/4		
PORTUGAL.				
Obligatiën 3	pCt.	45 15/16	46	45 15/16
AMERIKA.				
Venez. Oblig. 6 pCt., nu 4¼	„	31 5/8	32 1/16	
Grenada, Oblig. . . . 2½	„	19 1/8	19 3/16	
Mexiko, Obl. 1851 £ 100 3	„	22 7/16	22 5/8	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 187 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

PROVINCIALE STATEN VAN UTRECHT.

Zitting van Donderdag 17 *Julij* 1856.

(*Vervolg.*)

De heer *Ackersdijck* brengt in herinnering dat de verg. zoo groote sommen verleend heeft voor stoffelijke belangen, en dat er nu sprake is van een onstoffelijk belang, dat niet minder verdient behartigd te worden, de opvoeding der jeugd. Wij vernemen telkens met hoeveel ijver de onderwijzers hun moeijelijk werk volbrengen; er is geene taak die meer inspanning kost, en niet te min is hun inkomen zoo gering, dat velen nauwelijks zooveel genieten als een daglooner; in vele scholen zijn te weinig onderwijzers. Wanneer wij nu de provinciale toelage met *f* 600 verhoogen, zal veel goeds daardoor kunnen gedaan worden: onderwijzers die in nood zijn zal men eenigzins ondersteunen, scholen die niet genoeg van onderwijzers voorzien zijn, de gelegenheid verschaffen ondermeesters aan te stellen. Spr. zegt, dat er geen post, op de begrooting is waaraan hij liever zijne stem geeft, hij gelooft dat die verhooging voor de opvoeding der jeugd eene weldaad voor het vaderland en de provincie zijn zal. Het klein inkomen der onderwijzers was reeds vroeger ontoereikend, toen de prijzen der levensbehoeften lager waren, zoodat tegenwoordig veel meer aanleiding voor het voorstel is; die aanleiding vindt Spr. ook in den overgangstoestand waarin men zich bevindt; den nood, zegt hij, heeft men verduurd in het vooruitzigt dat de wet dien toestand zou verbeteren; nu is die verbetering op nieuw uitgesteld, en dit althans is een reden om eenige tegemoetkoming te verleenen, ten einde men volhoude tot die verbetering komt. Spr. wijst er ook op dat het geen regel is voor de toekomst, wanneer men nu een weinig meer geeft, en hij vindt dus allen grond om dien waardigen stand een blijk van belangstelling en ondersteuning te geven.

De *Voorzitter* gelooft, dat in die voorstelling zeer veel waars gelegen is, en die stand groote behoefte heeft aan ondersteuning, maar tevens, dat men door die som van *f* 2000 aan te nemen zich toch in hooge mate bindt voor de toekomst, Spr. meent, dat het cijfer steeds voor vermeerdering vatbaar is, en dat het moeijelijk zou zijn, de eenmaal verstrekte toelage terug te nemen. Spr. kent den treurigen toestand van vele onderwijzers, maar meent toch dat de zaak die het hier geldt in de eerste plaats een gemeentebelang is, dat de gemeenten, behooren te voorzien in het lot dier onderwijzers, en hij betreurt het, dat vele gemeentebesturen zoo karig zijn in het toekennen van gelden voor dit onderwerp; het schijnt dat men, vooral ten platten landen, geen onderwerp liever verzuimt dan dit, en indien nu de provincie zich steeds aantrekt wat de gemeenten behooren te doen, dan gelooft Spr., dat dit aanleiding zou geven dat men in vele gevallen meer en meer ging steunen op den bijstand der provincie.

De heer *Broers* zegt, dat juist die weinige belangstelling in het lager onderwijs hem noopt, het gezegde door den heer *Ackersdijck* te ondersteunen. Spr's betrekking tot het lager onderwijs heeft hem meer en meer de behoeften en den nood van den onderwijzersstand doen kennen. De onderwijzers missen niet alleen dikwijls het noodige voor hun onderhoud en daardoor de vereischte opgewektheid, maar zij moeten ook noodzakelijke schoolbehoeften ontbeeren. Menige klagt kwam hem dienaangaande ter oore, met de betuiging, dat zij buiten staat waren zich die aan te schaffen. Spr. gelooft dan, dat al mogt de toelage zich ook bestendigen bij de weinige welwillendheid der gemeentebesturen, op de provincie de verpligting rust om te gemoet te komen aan de behoeften van een' der belangrijkste standen in de maatschappij.

De heer *Huydecoper* juicht de woorden der beide laatste sprekers toe en deelt ten volle in al wat door hen is gezegd. Spr. beschouwt ook deze zaak van het grootste gewigt, als de grondzuil waarop de instandhouding der maatschappij berust, en meent dat de prov. de verpligting heeft en blijft behouden, te zorgen voor een behoorlijk onderwijs, Spr. heeft hooren aanvoeren, dat die ook berust bij de gemeente-besturen, maar meent dat, waar de vermogens te kort schieten, men niet kan vergen, dat daaraan ten alle deele voldaan worde, waarom hij zou voorstellen, dat de Prov. de verpligting bleef erkennen om in de behoeften van het onderwijs te voorzien en te blijven subsidieeren, waar de gemeenten daartoe niet bij magte zijn. Spr. ontkent de zienswijze der Komm., dat deze toestand in het vervolg zou kunnen veranderen, zoo hiermede ten minste bedoeld wordt, de betrekking der prov. tot het lager onderwijs. Spr. gelooft dat de verpligting der prov. om bij te dragen, ook blijft bestaan na de wijziging der wet op het onderwijs, en dat men dien post zoo moet verhoogen, als de finantiën der Prov. dit toelaten. Spr. meent dat als het voorstel wordt aangenomen, er later geen reden kan zijn om daarop terug te komen.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, dat naar zijn overtuiging de zorg voor het onderwijs, in het stelsel onzer wetgeving, een *gemeente zorg* is, dat door hetgeen gegeven wordt, eenvoudig hier en daar slechts eenige leniging kan worden aangebragt, en dat men aan de karige bezoldiging zelfs niet door dubbele of driedubbele verhooging van den post zal tegemoet komen, zoodat de verhooging slechts nog meer aanvragen om ondersteuning zal uitlokken, waarvan de billijkheid op zich zelve niet ware tegen te spreken.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat het juist is dat die verpligting op de gemeenten rust, maar dat die verpligting door velen nog niet gevoeld wordt; en dit is een overgangstijdperk, welke overgang daarin bestaat dat de wet nog niet geregeld heeft, dat de gemeenten de onderwijzers zullen behooren te bezoldigen. Spr. weet wel dat de toestand over het geheel door de verhooging niet genoegzaam verbeteren zal; maar het zal althans eene tegemoetkoming zijn, waar de school kwijnt en de onderwijzer niet in zijne behoeften voorzien kan. Spr. zou het land beklagen als dit een blijvende tijd moest wezen; hij mag niet verzwijgen, dat hij in het vorige jaar op zijne reis in Zwitserland in de armste plaatsen scholen bezocht heeft, waar onze scholen bij afvallen, en hij zelfs op de hoogste Alpen goede scholen gevonden heeft, zoodat hij zich schaamde voor zijn vaderland, dat te midden van grooten voorspoed zich in deze niet meten kan met de minst bevoorregte streken van Zwitserland. Onze toekomst hangt van de kinderen af, zal de natie vooruitgaan, dan moet men de scholen niet laten wegzinken. Ook bij onze naburen in Hannover, in Pruissen is het volks-onderwijs op een uitmuntenden voet, en wij die vroeger ons op onze scholen beroemden, staan verre bij die landen ten achter, welke sedert 1806, in tegenoverstelling van Nederland, snel zijn vooruitgegaan.

De heer *Laan* heeft zich zeer verheugd over de voordragt der komm. Het lot der onderwijzers, zegt Spr., is inderdaad zeer ongelukkig en *f* 2000 is eene kleine bijdrage, waarmede toch veel goeds kan verrigt worden.

De heer *Huydecoper* wenscht den indruk weg te nemen, welken de rede van den heer *Ackersdijck* welligt met betrekking tot Spr's. woorden gemaakt heeft. Spr. zegt wel gezegd te hebben, dat er geen overgangstijdperk bestaat, maar — met betrekking tot de verpligtingen der Prov. ten opzigte van het onderwijs, doch niet — dat er geene betere regeling noodzakelijk is. Spr. juicht toe al wat door den heer *Ackersdijck* gezegd is, maar herhaalt, dat de post blijvend is.

Het voorstel der komm. wordt alsnu met 24 tegen 4 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *van Beeck Calkoen*, *Cordes*, *van Asch van Wijck* en *Vos*.

Art. 6 en 7 worden zonder diskussie goedgekeurd.

Art. 8. Reis- verblijf- en andere kosten der prov. komm. van landbouw.

De *Voorzitter* merkt op, dat de komm. voorstelt, die gelden niet meer te verleenen, aangezien de werkzaamheden bij aanneming der voorstellen omtrent de veeartsen en de paardenfokkerij grootelijks zullen verminderen, en haar nut zeer weinig in het oog valt. Niettegenstaande genoemde voorstellen zijn aangenomen, meent Spr., dat de post op de begrooting moet blijven, omdat de komm. van landbouw nog bestaat; de Staten hebben haar in het leven geroepen, zij heeft een sekretaris en de Staten hebben aan die leden reiskosten als anderszins, en den sekretaris een honorarium toegekend, en zoolang de komm. bestaat, moet daaraan gestand gedaan worden; wil men dit niet, dan zegt Spr. moet de vergad. uitspreken, dat de komm. ophoudt te bestaan.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat het verslag der Komm. het voorstel bevatte om in dien geest te besluiten. De Komm. meent dat de voornaamste behoefte, die er aan de Komm. van landbouw als regerings-instelling bestond, heeft opgehouden, als wanneer alleen nog in aanmerking komt het vooruitzigt dat zij bevorderlijk zal zijn aan den landbouw. Verre is het van Spr. dat hij haar dien invloed niet wil toekennen, maar hij vraagt of het noodig is dat zij bestaat naast een genootschap dat zich dit tot taak gesteld heeft en waarmede zich hare leden kunnen vereenigen en aldus den kring en het nut van dat genootschap uitbreiden. Zoo dus de Verg. het gevoelen der Komm. deelt zal de Komm. van landbouw met het einde dezes jaars ontslagen worden en die post van de begrooting verdwijnen, terwijl men, bij uitbreiding van het genootschap, dat welligt zal kunnen ondersteunen.

Den *Voorzitter* komt het voor dat, nu van wege de Komm. een bepaald voorstel geschiedt om de landbouw-komm. bij het einde des jaars op te heffen, en Spr. meent dus dat dit voorstel in dien zin behoort te worden opgevat, en dit nu verder een onderwerp der beraadslagingen kan uitmaken.

Dit eenige tegenspraak ontmoetende, wordt hierover eene langdurige diskussie gevoerd waarbij de heer *Strick van Linschoten* als motie van orde voorstelt, dat Gedep. in de wintervergadering rapport zullen uitbrengen omtrent het al of niet wenschelijke van het voortbestaan der Komm. van landbouw, waarop na eenige diskussie de heer *Lagerwey*, op grond van art. 25 van het reglement van orde, het voorstel doet, de Komm. van landbouw met ultimo December te ontbinden en de leden eervol te ontslaan, waarop met 21 tegen 7 stemmen besloten wordt, den heer *Lagerwey* tot toelichting van dit voorstel toe te laten.

De heer *Lagerwey* verklaart zulks thans niet breedvoerig te zullen doen, alzoo hem dit eenigzins onverwacht overkomt, maar laat elk voor zich dit liever aan het individueel oordeel der leden over.

De *Voorzitter* stelt nu voor, het voorstel *Lagerwey* in behandeling te brengen, over welk voorstel van den Voorz. nadat het op verzoek van eenige leden in stemming gebragt is, de stemmen staken, zoodat de behandeling van het voorstel *Lagerwey* wordt uitgesteld tot eene volgende vergadering.

De heer *Ackersdijck* stelt nu als motie van orde voor, de behandeling der motie van den heer *Strick v. Linschoten* en de stemming over dezen post uit te stellen tot na de behandeling in eene volgende vergadering van het voorstel *Lagerwey*, welke motie met 20 tegen 8 stemmen wordt aangenomen.

De heer *Bastert* doet nu het voorstel art. 9 te laten vervallen zonder de koninklijke goedkeuring omtrent het besluit nopens de opheffing van het reglement of de paardenfokkerij af te wachten, welk voorstel, nadat daarover het woord is gevoerd door den voorsteller, den *Voorzitter* en de heeren *v. Asch v. Wijck*, *Verloren*, *Huydecoper*, *Metelerkamp* en *Ackersdijck*, met 22 tegen 5 stemmen wordt aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *v. Beeck Calkoen*, *Cordes*, *v. Asch v. Wijck*, *Lagerwey* en *v. Cleeff*.

Art. 10, 11, 12, 13 en 14 worden zonder omvraag goedgekeurd.

Art. 15. Wegen en waterlossingen.

De *Voorzitter* merkt op, dat de komm. meent te moeten aandringen op nauwkeurige omschrijving, waartoe die som noodig is en dat zij voorts den post op *f* 2000 wenscht gesteld te zien. Spr. zegt, dat, wat het eerste punt betreft, moeijelijk aan haar verlangen te voldoen is, wijl de aanvragen tot verbetering van wegen eerst geschieden als daaraan behoefte gevoeld wordt, zoodat men dus een jaar te voren de aanvraag zou moeten doen. Betreft het eene belangrijke zaak, dan zegt Spr. spreekt het van zelf, dat waar ruimer gelden noodig zijn, daarvoor eene bepaalde aanvraag aan de verg. moet worden ingebragt; maar hier geldt het alleen kleine subsidiën tot verbetering der kommunikatie, en dan heeft de ondervinding geleerd, dat *f* 2000 niet zeer ruim is.

De heer *Lagerwey* gelooft, dat *f* 3000 noodig is en Gedep. Staten, met het oog op het reglement op de wegen, over eenigzins ruime gelden moeten kunnen beschikken.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat het stelsel der begrootingen dergelijke specifikatie meêbrengt, wijl anders de som een bloot krediet ware, hetgeen strijdig is met den aard der begrooting.

Art. 15 wordt hierop goedgekeurd, gelijk art. 16 met eene kleine wijziging en art. 17, 18, 19 en 20.

Art. 21. Vijfjarige bijdrage in de verbetering van den Hollandschen Yssel.

De heer *Broers* wenscht gaarne van Gedep. Staten te vernemen hoe het met dat belangrijke werk gaat.

De *Voorzitter* zegt, dat de groote sluis bij Haasdrecht zeer ver gevorderd is en gedurende den loop van dit jaar zal worden voltooid. Dit werk, zegt Spr., wordt door deskundigen zeer geroemd, en hij mag den leden aanraden het te gaan zien. Overigens zijn alle plannen gereed en heeft men zich bezig gehouden met het bijeen brengen van al de perceelen welke onteigend zullen moeten worden en de plannen voor de onteigening voor te bereiden. Er is voorgesteld om nog dit jaar uit te diepen het gedeelte beginnende aan de Gijnbrug tot voorbij Ysselstein, met verandering van de bruggen aan de Gijn en den Yssel, waartoe mede het plan bij de hooge regering is ingediend.

De heer *Broers* bedankt den Voorz. voor deze inlichtingen, en zegt vooral de vraag gedaan te hebben, omdat hij onlangs bij een bezoek in die streken klagten vernomen had over den langzamen voortgang van het werk, hetgeen werd toegeschreven aan gebrek aan de noodige fondsen.

De *Voorzitter* zegt, dat er dikwijls geklaagd wordt dat een werk niet voortgaat, als men dat niet ziet. Gebrek aan fondsen, zegt Spr., is er niet; telken jare is er *f* 60,000 voor beschikbaar gesteld. Nu kan het wel zijn dat het werk meer zal kosten dan men gedacht had, gelijk de sluis bij Gouda reeds *f* 40,000 meer gekost heeft, maar Spr. is overtuigd, dat de regering zal weten het werk uit te voeren.

Art. 21, 22 en 23 worden alsnu met de 2e afd. goedgekeurd, en hoofdstuk IX aangehouden tot na

de beslissing omtrent de Komm. van landbouw, waarop met 21 tegen 6 stemmen tot het houden eener avondzitting ten 7 ure wordt besloten en de zitting wordt geschorst.

Avondzitting van Donderdag 17 Julij.

Tegenwoordig zijn 23 leden; afwezig de heeren *Kien*, *v. Hoytema*, *v. Asch v. Wijck*, *de Geer v. Oudegein*, *v. d. Poel*, *Harmsen*, *v. d. Poll*, *de Beaufort*, *Lagerwey*, *Vos*, *Menso*, *Spengler*, *Voet*, *Voortman*, *de Heus*, *Hartjens*, *de Louter*.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de begrooting en wel over die der inkomsten, welke zonder diskussie wordt goedgekeurd, waarna op voorstel van den Voorz. de behandeling der 2 aangehoudene posten verdaagd wordt tot de volgende zitting.

Aan de orde van behandeling is het ontwerp-reglement voor het groot waterschap van Woerden.

De *Voorzitter* merkt, betreffende die behandeling, op, dat dit ontwerp reeds in behandeling is geweest bij de Staten van Zuid-Holland, dat het een reglement is dat de Staten gezamenlijk met de Staten dier provincie moeten vaststellen, waardoor wel is waar in het minst niet is verkort het regt der Staten van Utrecht, om er alle die wijzigingen in te brengen, welke zij zullen noodig oordeelen, en het zelfs wenschelijk is dat men niet terug houdt, alle aan- en opmerkingen en amendementen welke belangrijke verbetering kunnen aanbrengen, maar toch wel al die wijzigingen, van ondergeschikt belang, welke zeer goed in aanmerking konden komen als deze verg. het reglement alleen moest vaststellen, maar tot verwikkelingen leiden, als het moet worden verrigt door twee afzonderlijke kollegien; niet dat Spr. eenigen invloed wil uitoefenen op de vrijheid der deliberatiën, maar dit is slechts een wenk dien hij aan het oordeel der verg. onderwerpt.

De beraadslagingen worden alsnu geopend.

Art. 1.

De heer *Pabst* zegt, dat de opmerking van den Voorzitter zwaar bij hem weegt, waarom hij niet dadelijk zal aanvangen met een amendement voor te stellen, hoewel hij een zeer groot bezwaar tegen het 1e art. heeft. Het grootwaterschap van Woerden is, zegt Spr., door den tijd gevormd, op gelijke wijze als zoo vele waterschappen, en hij durft uitspreken dat, als men die oude instellingen wil verbeteren men wel met de zaak bekend moet zijn, of men zal blijken geven niet wijzer te zijn dan onze voorvaderen. Men heeft, zegt Spr., de grenzen, op meer dan een punt veranderd; Spr. gewaagt slechts van het punt dat hij kent, en wel van het land tusschen den IJsseldijk en de IJsselkade, nabij Montfoort, dat nu onder het waterschap word gebragt. Dit land was van het waterschap uitgesloten, volgens eene akte van het jaar 1612, welke eigenlijk geene overeenkomst is, maar eene door de Staten van Utrecht en Zuid-Holland, met toestemming der ingelanden, genomen beslissing. De sluis te Montfoort overgaande, vindt men evenens tot aan Oudewater landen gelegen tusschen de IJsselkade en den IJsseldijk, welke, bij de beslissing van 1612 in het grootwaterschap werden opgenomen, terwijl is bepaald, dat zij zouden betalen half Woerdsch en half Rijnlandsch morgengeld, gelijk men nu doet met het land bij Montfoort, maar wat, vraagt Spr., werd verder daarbij bepaald? dat de Ysselkade waar zij het laagst was zou worden verhoogd, en verbreed waar zij het smalst was, zoodat, toen men destijds den ring uitbreidde, men het toezigt van het kollegie op die kade bepaalde. Nu doet men, zegt Spr., gelijk onze voorvaderen, men brengt de tusschen den Ysseldijk en de Ysselkade gelegen landen tot het waterschap, doch men vergeet wat zij toen hebben gedaan, te bepalen, wie de kade zal onderhouden, hoe hoog, hoe breed zij zal moeten zijn; zonder het regt te verlaten, dat men op den dijk heeft, en bepaalt een grens zonder eenig toezigt, en nu rijst de vraag voor de personen wier landen in het waterschap worden gebragt, moeten wij die kade onderhouden? beantwoordt men dit bevestigend, dan, zegt Spr., is zulks onregtmatig, want zij hebben het nooit gedaan, en zegt men — het waterschap, dan geeft men die landen hetzelfde voordeel van vroeger maar legt hun niet dezelfde lasten op. Spr. ziet er dus onvolledigheid in, want er staat in een van de artikelen, dat het onderhoud der kaden zal blijven gelijk het is, en nu is het bij niemand. Spr. moet hier nog bijvoegen, dat het een groot voordeel is als men vrij te beschikken heeft over de kade, die een soort van uiterdijk is, want heeft men het regt water in te laten, dan heeft men ook het regt de landen onder water te zetten, maar nu zal het bestuur dat regt opheffen en dan heeft hetzelfde plaats alsof er gezegd wordt, gij zult niet meer water op de uiterwaarden laten. Hetzelfde geschiedt nu, zegt Spr., als wanneer men zeide, wij zullen de zomerkade zoo hoog maken, dat de uiterwaarden geen genot meer kunnen hebben van het water van de Lek; Spr. weet wel dat ons Ysselwater niet in vergelijking staat met het water van de Lek, maar eigenlijk geschiedt toch hetzelfde, en hij gelooft dat, als die zaak geregeld was, men zich minder zou kunnen beklagen. Spr. moet voorts nog opkomen tegen de gronden die men heeft aangevoerd, waarom de Komm. die opname van de buitendijks gelegen landen zoo goed acht, zij zijn aldus uitgedrukt op pag. 2 van het rapport: „Zij vermeenen dit, omdat door de eigenaren dier landen niet is voldaan aan de voorwaarde, bij de aangehaalde resolutie gesteld; de heulkes toch, waarvan daarbij sprake is, en door welke water op Woerdens boezem wordt ontlast, zijn, volgens ingewonnen berigten, niet weggenomen, maar nog aanwezig; doch al bestond die voorwaarde niet, dan zou toch de opneming dezer landen in het Grootwaterschap wenschelijk zijn: 1. omdat daardoor de heulkes onder het beheer van het bestuur over het grootwaterschap worden gesteld; 2. vermits de grens van dat waterschap, door langs eene rivier te loopen, verbeterd wordt; 3. alzoo ten gevolge daarvan het toezigt over de gronden, liggende voor den IJsseldijk, aan dijkgraaf en hoogheemraden wordt opgedragen, hetgeen voor de veiligheid van het waterschap van overwegend belang wordt geacht." Spr. gewaagt slechts in het voorbijgaan van dat eerste punt, van 1612 af tot nu toe, hebben in den dijk geene heulkes gelegen, maar slechts één heul, die het water op het waterschap van Woerden bragt; toen de eigenaren van dat stukje land niet in den ring verkozen te komen, zeide de Staten, dat zij de heul moesten wegnemen, daaraan is niet voldaan, liet men nu de toestand gelijk hij was, dan behield men toch het regt de heul te sluiten. Allen die waterschapswerken kennen, zullen moeten toegeven, dat een wijs bestuur niet altijd staat op het strengste regt, maar dijkgraaf en hoogheemraden somtijds het een en ander toelaten, dat van geen nadeel voor het algemeen en van groot voordeel is voor die er genot van hebben. Zoo ook, zegt Spr., was het hier. Maar wat doet men nu? men wil verandering maken om de heul onder het beheer van het waterschap te stellen. Spr. moet dit echter ontkennen; als in den ring van een waterschap een heul gelegen is, heeft het waterschap daarover het toezigt, want het heeft het regt de heul te sluiten, maar als zij te midden van het waterschap ligt, dan houdt het toezigt van het hoogheemraadschap op die heul op. Spr. komt nu aan het 2e punt, en betuigt zijne verwondering, dat de Komm. zegt dat de grens van een waterschap verbeterd wordt door langs eene rivier te loopen; onze voorvaderen, zegt Spr., bleven van de rivieren verwijderd en wisten niets nadeeligers. Het waterschap wordt niet verbeterd door langs eene rivier te loopen en men denke niet dat de Yssel hier weinig beteekent, er zijn hooge vloeden bij die rivier gegaan, en ware het niet, dat zij beteugeld wierd, dan zou zij veel verder gaan, het is geen voordeel haar tot grens te hebben. Wat aangaat het derde punt, zegt Spr., dat als men zich het belangrijke waterschap van den Lekdijk denkt en weet dat nabij Schalkwijk onderscheidene gronden zijn, die door de kwel van het water van dien aard zijn, dat zij geene uitgraving toestaan, dan kan zeker het belang vorderen, dat aan hoogheemraden het toezigt over die gronden gegeven worde ten einde die uitgravingen te keer te gaan, maar Spr. gelooft dat er niemand in deze verg. zal zijn, die niet zal zeggen, dat zoodanig regt op die landen toe te kennen groot bezwaar voor die landen is, maar dat regt, zegt Spr., heeft men ook nooit toegekend aan landen buiten den ring, uiterwaarden mag men vergraven, alleen op de landen die binnen den ring liggen en door den dijk moeten beschermd worden, hebben de makers der oude reglementen het regt van toezigt toegekend, maar nu worden de landen die men vrij kon vergraven onder toezigt van het grootwaterschap gebragt en het zal verboden zijn die uit te graven, hetgeen dus een groot nadeel zal zijn. Voorts, zegt Spr., dat bij de konventie of de uitspraak der Staten van 1612, de landen waarvan hier sprake is, gelegen even voor Montfoort, vrijgesteld zijn van het behalen van lasten, maar nu zal men ze wel vrijgesteld laten van het betalen van lasten, maar niet van alle lasten, en zullen onderscheidene andere verpligtingen op hen blijven rusten, Spr. kan zich dus begrijpen dat er groote bezwaren bij ingelanden bestaan, en hij kan ook begrijpen dat er bij de verg. bezwaar zal bestaan, den ring aldus te bepalen. Spr. wijst er ook op, dat de Komm. de bezwaren der ingelanden niet in aanmerking schijnt te hebben genomen.

De heer *Broers* zal met den heer *Pabst* niet twisten over de door hem beweerde meerdere wijsheid onzer voorvaderen, maar wil alleen doen uitkomen, dat die Spr. zich de zaak niet duidelijk voorstelt, daar hij zich voorstelt het bestaan eener konventie en niet-konventie, een onderscheid hetwelk in dezen van belang is, omdat de bezwaren, door dat lid aangevoerd, voornamelijk op dat stuk gegrond schijnen. De heer *Pabst* zegt de konventie van 1612 en voegt er te gelijk bij: maar eigenlijk is het geen konventie, en Spr. gelooft dat dit laatste juist is, het is eene resolutie der toenmalige staten van Utrecht, welke, even als de tegenwoordige Staten, de wetgevende magt hadden ten aanzien van het daarin behandeld onderwerp, en waarin alles geregeld werd wat zij meenden noodig te zijn. Neemt men nu aan de volkomene kracht dier resolutie, dan zegt Spr., moet men ook aannemen dat dezelfde autoriteit de bevoegdheid heeft, dat gedeelte in het waterschap op te nemen, wat toen werd uitgesloten. Gold het hier eene overeenkomst van burgerlijk regt, dan zou Spr. hierover niet twisten; maar het betreft het staatsregt, hetwelk toestaat in het ressort op te nemen wat vroeger was uitgesloten. In de resolutie wordt niets anders gezegd dan dat die landen, ingevolge de begeerte der geërfden buiten den ring zouden worden gesloten, mits zij de heulkes onderhielden, zoodat bij de wijsheid onzer voorvaderen, toen reeds de gedachte aan het opnemen van dat gedeelte bestond, en zij daarin niet de bezwaren zagen, welke de heer *Pabst* er thans in meent te zien. Om de geërfden te gerieven, zegt Spr., is het niet opgenomen, en nu besluiten de Staten het op te nemen, omdat het vooreerst uitwatert door de heul in de Linschoten, die een deel van het waterschap is, en de grens nu veel gemakkelijker en natuurlijker wordt en langs eene rivier loopt, en het waterschap beter toezigt zou kunnen uitoefenen. Spr. zal overigens nu niet twisten over de vraag of de opname van dat stuk lands goed geregeld is of niet, wijl hier alleen bepaald is dat het zal worden opgenomen en de gevolgen daarvan geregeld zijn bij onderscheidene artikelen, die later volgen. Men zegt, er is geen toezigt op de heul, maar er is wel degelijk toezigt op, en niet alleen op de heul, maar op al de gronden in dat gedeelte begrepen. De grens, zegt men verder, wordt niet verbeterd door langs eene rivier te loopen; maar de grens wordt daardoor juist verbeterd, in zooverre dat het waterschap toezigt uitoefent, waar dikwijls gevaar kan dreigen, nabij de rivier. Spr. gelooft ten slotte, dat de Staten volkomen bevoegd zijn het stuk op te nemen, en zulks in het belang is van het waterschap.

De heer *Cordes* acht zich verpligt mede te deelen, hetgeen men reeds uit het rapport zal hebben vernomen, dat ten aanzien der grensregeling geene eenstemmigheid bij de Komm. heeft bestaan, hij zal nu de verg. in kennis stellen met de gronden, waarop de meerderheid gemeend heeft bij haar gevoelen te moeten blijven, namelijk: de polders Zuidzijde en Zuidzijde boezem buiten het Grootwaterschap te sluiten, en de gronden waarop de minderheid zich daarmede niet heeft vereenigd. De gronden voor het voorstel zijn, dat de dijk, die om den Zuidzijderpolder en Zuidzijder boezem loopt, een integrerend deel uitmaakt van den dijk ter bescherming van Rijnland, Delfland en Schieland, en die dijk onder het beheer der besturen van de 3 opgenoemde hoogheemraadschappen, niettegenstaande hij in het grootwaterschap van Woerden was gelegen, dat alzoo een daad van gezag door deze besturen in een aan hun vreemd waterschap wierd uitgeoefend; dit was een abnormale toestand, dien men wenschte te doen ophouden. De tweede grond is deze: in Zuid-Holland schijnt men aan Rijnland eene buitengewone uitbreiding te willen geven, de polders Bloemendaal en het land van Stein zullen worden opgenomen in Rijnland, en als nu de Zuidzijderpolders ook in Rijnland worden opgenomen, dan zal Rijnland zijne grenzen uitbreiden tot den Yssel, en geschiedt dit, dan heeft een lid der komm. uit Z.-Holland verklaard, dat die dijk door verhooging in zoodanigen staat zal worden gebragt, dat zijn land aan die zijde tegen alle eventualiteiten zal worden gedekt. De minderheid der Komm. stemde hiermede niet in omdat wanneer de polders z. zijde om z. zijde boezem, die door dezen dijk worden beschermt, bij Rijnland wierden ingedeeld, zij evenwel hun water zullen moeten blijven uitslaan, op den boezem van het grootwaterschap, zoodat voortaan die landen wat hunne ligging betreft tot Rijnland zullen behooren, en wat betreft hunne uitmaling tot het grootwaterschap, dat alzoo het beoogde doel namelijk: de abnormaliteit te doen ophouden, niet zal worden bereikt. Wat nu aangaat de verhooging van den dijk aangenomen dit werkelijk geschiedde, meende men dat de doelmatigheid daarvan aan gegronden twijfel onderworpen was, en bij nadere informatie is de minderheid in die gedachte gesterkt, want aangenomen dat een onverhoopt toeval plaats had, dan zou het vloedwater over den IJsseldijk in het grootwaterschap storten, om hetzij langs den Rijn door de Bodegraversluis, hetzij over de binnenkaden zich toch in zijn land te ontlasten. De Komm. heeft in het algemeen het gevoelen gedeeld, dat de verg. bij magte was den grens te regelen en te wijzigen, maar de minderheid, zegt Spr., meende, dat daarvoor overwegende redenen moesten bestaan; en daar de gezondheid der redenen welke de meerderheid geleid hebben, hoogst twijfelachtig te achten zijn, heeft de minderheid gemeend, aan het voorstel niet te moeten toegeven.

Vervolg hierna.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.